

Energie besparen en je CO₂-uitstoot reduceren, wat betekent dit voor mij?

De overheid wil meer informatie hebben over CO₂- en energiebesparende maatregelen die ondernemend Nederland neemt. Daarom bestaat er een meldingsplicht. Een bedrijf dat meer dan 50.000kWh elektriciteit verbruikt of 25.000M3 gas is daartoe verplicht. Een grafmediabedrijf met meer dan 5 medewerkers zit daar al snel aan.

De boetes voor niet tijdig voldoen aan de informatieplicht kunnen aanzienlijk zijn. Ze worden per gemeente bepaald en opgelegd middels een dwangsom. De precieze hoogte van de boetes kun je dus navragen in je eigen gemeente. Het is natuurlijk beter om boetes te

voorkomen. En in onze sector is dat heel eenvoudig door gebruik te maken van de branche-instrumenten. De Creatieve Industrie, waar ook de Grafmedia toe behoort, loopt hierin voorop met de CO₂ & Energie RI&E en ClimateCalc. We zijn als eerste sector begonnen met een helder duurzaamheidsbeleid en beschikken over praktische instrumenten om ondernemers hierbij te helpen. **Met trots kunnen we melden** dat het Handboek CO₂ & Energie Transitie Creatieve Industrie dat het sectorbeleid rond de Energietransitie beschrijft, is **goedgekeurd** door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Daarmee wordt de CO₂ & Energie RI&E

toegevoegd aan de lijst van erkende keurmerken, die invulling geven aan bijvoorbeeld de Energie-audit EED. Dit is dan het enige dat je op het eLoket-formulier hoeft te vermelden. Ook hoeft je geen Energie-auditverslag EED als bijlage meer in te dienen en **bespaart** een bedrijf al snel **duizenden Euro's**. Door gebruik te maken van de CO₂ & Energie RI&E (het zusje van de Arbo RI&E) bepaal je niet alleen snel je energiebesparingsopties, maar bereken je ook nog eens heel eenvoudig de CO₂-voetafdruk van je bedrijf. Net als de internationaal erkende CO₂-calculator ClimateCalc, is de CO₂ & Energie RI&E gebaseerd op de wereldstandaarden

van het Green House Gas Protocol en de ISO 14064, Levens Cyclus Analyse (LCA), scope 1+2+3. Daarbij is ClimateCalc ook nog eens geaccrediteerd voor de berekening van de CO₂-voetafdruk van unieke producten uit onze sector. Kijk op www.kennisplatform-energie-kvgo.nl voor meer informatie of bel ons. We helpen je graag.

John Koekenbier, directeur
j.koekenbier@dienstencentrum.com

Gevaarlijke stoffen en de RI&E

Als Arbo-adviseur krijg ik regelmatig vragen en opmerkingen over het registreren van stoffen in de Arbo RI&E. 'Waarom moet ik stoffen registreren? Voor welke stoffen moet dit dan? Welke gegevens moet ik vastleggen van die stoffen? Is het wettelijk verplicht? Wat zijn nou eigenlijk gevaarlijke stoffen?' In dit artikel zal ik zo simpel mogelijk proberen uit te leggen wat 'moet' en wat 'mag'.

Wat zijn gevaarlijke stoffen?

Dit zijn stoffen die mogelijk gevaar opleveren voor de veiligheid en gezondheid van werknemers. Zoals oplosmiddelhoudende wasmiddelen, IPA, maar ook CMR-stoffen: kankerverwekkende en mutagene stoffen en stoffen die schadelijk zijn voor de vruchtbaarheid of het ongeboren kind. Gevaarlijke stoffen zijn al te herkennen aan de gevarenpictogrammen op de verpakking en het veiligheidsinformatieblad (rode ruit).

In onze sector wordt er gelukkig steeds minder gebruik gemaakt van echt gevaarlijke stoffen. Er zijn in toenemende mate minder gezondheidsschadelijke middelen op de markt ter vervanging van bijvoorbeeld IPA als vochtwater toevoegingsmiddel, maar ook voor oplosmiddelhoudende wasmiddelen

bestaan er steeds meer goede alternatieven. Gelukkig maar, want wat we in elk geval weten is dat het gebruik van oplosmiddelen erg schadelijk kan zijn voor de gezondheid. Dus hoe minder werknemers worden blootgesteld aan gevaarlijke stoffen, hoe beter.

Risico-Inventarisatie en -Evaluatie

In de dagelijkse praktijk wordt er nog door veel (offset)drukkerijen met middelen gewerkt, die een gezondheidsrisico of ander risico kennen. Bedrijven zijn daarom verplicht om deze stoffen in kaart te brengen. Dat doe je in de RI&E.

Het hebben van een Risico-Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E) is bij wet verplicht voor elk bedrijf. Dat is algemeen bekend. Maar wat niet iedereen weet is dat het beoordelen van de blootstelling aan gevaarlijke stoffen óók wettelijk verplicht is. Het maakt integraal onderdeel uit van de zorgplicht van de werkgever om te zorgen voor een veilige en gezonde werkplek.

Werkgevers moeten dus inventariseren aan welke gevaarlijke stoffen werknemers worden blootgesteld en in welke mate. Hiervoor is een hulpmiddel beschikbaar in de Arbo RI&E. Met behulp van de stoffenmodule kan de mate en

duur van blootstelling aan een bepaalde stof worden vastgelegd en kunnen waar nodig maatregelen getroffen worden.

Stofkaarten

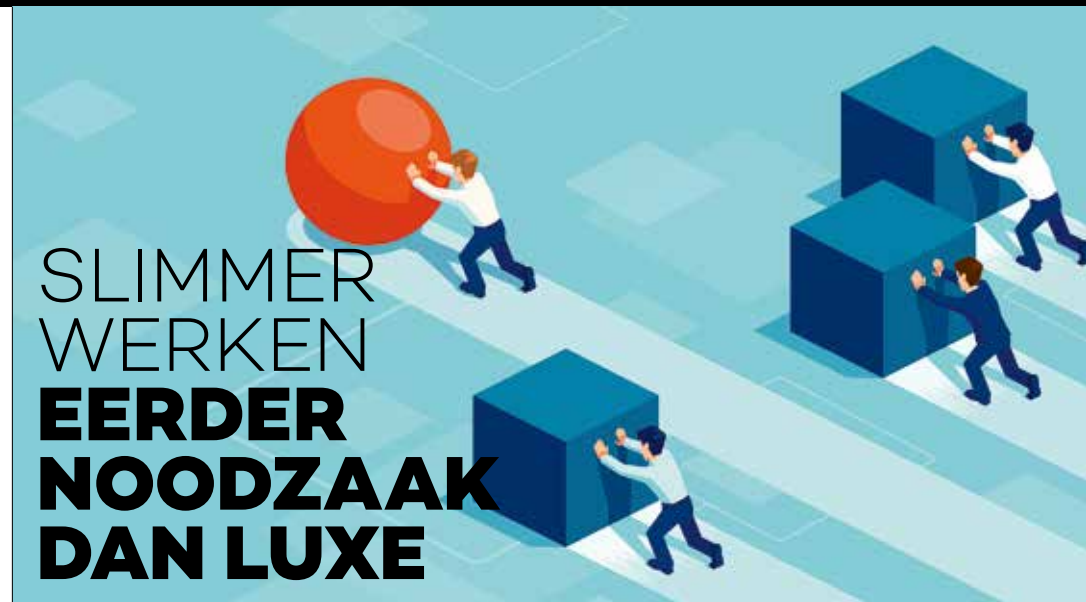
Wat niet verplicht is maar wel erg handig in de RI&E is de mogelijkheid om stofkaarten te maken. Met behulp van het veiligheidsinformatieblad kan heel simpel op één A4-tje per stof een overzicht worden gemaakt waarop staat wat de (gezondheids)risico's zijn van de stof, welke persoonlijke beschermingsmiddelen er gebruikt moeten worden, de EHBO-, blus- en lekmaatregelen. Zo weten werknemers meteen hoe ze veilig met een gevaarlijke stof kunnen werken.

Dus kort de antwoorden op de vragen uit de 1e alinea:

- **Waarom moet ik stoffen registreren?** Omdat het een wettelijke verplichting is.
- **Voor welke stoffen moet dit dan?** Voor alle gevaarlijke stoffen.
- **Welke gegevens moet ik vastleggen van die stoffen?** De risico's zoals omschreven in het VIB.
- **Is het wettelijk verplicht?** Ja.

MEER WETEN?

Neem contact op met **Eva Bouwman**, adviseur HRM, Arbo & Milieu, via e.bouwman@dienstencentrum.com.

SLIMMER WERKEN EERDER NOODZAAK DAN LUXE

Elke dag een beetje slimmer werken is inmiddels eerder noodzaak dan luxe geworden. Zelfs bij de kleinste grafische bedrijven is er personeel tekort en wordt elke fout of inefficiëntie extra gevoeld.

Uw medewerkers hebben meer en meer last van productieverstoringen zoals het herstellen van fouten, zoeken naar materiaal of informatie of het veelvuldig verplaatsen van pallets. Breng plezier terug door vandaag nog te beginnen met slimmer werken. Door met de medewerkers om tafel te gaan en pragmatisch om te gaan met de Lean-principes, zijn deze lastige problemen sneller opgelost dan u denkt. Ga bij elkaar zitten en spreek elke dag één verbeterpunt met elkaar

af: wat ging vandaag fout, wat is daarvan de bronoorzaak en wat moeten we afspreken om dit voortaan te vermijden? Besteed er dagelijks maximaal 15 minuten aan. Dit resulteert niet alleen in minder fouten, maar ook in een meer werkplezier. Heb je wat hulp nodig bij het opstarten van deze verbetersessies of heb je een vraag over de Lean-principes, neem gerust contact met mij op.

MEER WETEN?

Neem contact op met **John Koekenbier**, directeur j.koekenbier@dienstencentrum.com

